

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань прав людини, національних меншин і

міжнаціональних відносин

від 8 квітня 2015 року

Веде засідання Голова Комітету Г.М.НЕМИРЯ

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги у нас є кворум. Я хотів би привітати колег: членів Комітету, запрошених колег народних депутатів, колег з Адміністрації Президента України, представників Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, громадських організацій, міжнародних, зокрема UNDP та інших, представників засобів масової інформації та інших. Сьогодні у нас планове засідання Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин. За наявною інформацією у нас відсутній Фельдман Олександр Борисович, я не знаю причин, їх офіційно не повідомляли, чи є в секретаріаті відомості про причини відсутності?

СІМОН В.П. Перед засіданням помічниця повідомила, що він не може бути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Зіновійович Рабинович відсутній, в мене також не має відомості про причини його відсутності. Чи є в секретаріаті?

СІМОН В.П. Є, на протязі двох тижнів його не буде в Києві.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна відсутня - її сьогодні не було і у Верховній Раді, вона захворіла. Але у нас є кворум, Валерій Пацкан також приєднається до нас. Кожному розданий порядок денний і матеріали. Які будуть пропозиції щодо проекту порядку денного? Э пропозиція –затвердити. Нема

заперечень? Приймається. Шановні колеги, перший і другий пункт – це питання, яке ми обговорювали попередньо двічі, і результатом цього обговорення стали внесені доопрацьовані проекти відповідно за реєстраційним номером 2166 і 2167, які стосуються посилення гарантій дотримання прав внутрішньо переміщених осіб. До речі, колеги, хто не бачив, нещодавно був опублікований звіт Європейської комісії щодо виконання і підсумки виконання Європейської політики сусідства в чотирнадцятому році, де зокрема серед тих рекомендацій, які містяться в заключній частині цього звіту Україні рекомендується приділити посилену увагу саме цій проблематиці: забезпеченню і посиленню гарантій дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. До розробки цих двох законопроектів долучились колеги, власне половина нашого комітету, а також інші колеги, які представляють інші фракції, не представлені тут, громадські організації. Нагадаю, що ми провели відповідні і комітетські слухання, перед тим як розробляти ці законопроекти. Зараз, вчора, я звернувся, позавчора, на засіданні погоджувальної ради з проханням внести їх до порядку денного цього пленарного тижня і за інформацією, яку я маю, завтра планується в розгляді включення до порядку денного і шістдесят шостого і шістдесят сьомого. Я хочу надати слово колезі Логвинському, який представив зазначені законопроекти, спочатку 2166 прошу.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Доброго дня шановні колеги, доброго дня всім присутнім! Як вже зазначив Голова нашого комітету пан Немиря, це вкрай важливий проект, ми багато часу працювали над ним спільно з різноманітними правозахисними організаціями, спільно, в кінці, з офісом урядового Уповноваженого, було багато думок, інколи протилежних, але ми виробили таку стратегію - ті проблеми, які дійсно зараз існують і які шляхи їх вирішення. Перш за все це вкрай важливо для вирішення проблеми, пов'язаної з особами, які не мають громадянства України, але постійно проживали на території, тимчасово окупованої, і є тимчасово переміщеними особами, цю проблему вирішено, також вирішується частково проблема щодо осіб, які не мали загалом громадянства,

такі як цигани, тобто це було вимогою європейської спільноти. Цю проблему теж частково було вирішено в тексті законопроекту, також ми посилили відповідальність органів державної влади, спростили процедуру отримання довідок, як таких, спростили процедуру надання документів, необхідних для отримання так званої довідки тимчасово переміщеної особи, саме тому більшість нагальних питань, які порушували зараз в частині проблем, які існують у тимчасово переміщеної особи, ми вирішили, тобто звичайно ми ще отримуємо пропозиції, але я пропоную прийняти цей закон за основу, а потім вже доробляти його з урахуванням тих ще пропозицій, які будуть. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Є? Будь ласка, представтесь, можете сісти до вільного мікрофону тут.

МАРУЩЕНКО С.В. Доброго дня, шановні члени комітету! Звати мене Марущенко Сергій, я представник Міністерства соціальної політики, хочу сказати, що в цілому Міністерство соціальної політики підтримує необхідність внесення змін до Закону про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, але до 2166 законопроекту ми б хотіли висловити деякі зауваження, пропозиції, які б можливо урахувалися. Мова йде про абзац 9 статті 3 Закону України про свободу пересування та вільний вибір місця проживання із якого, із переліку документів до яких, вносяться відомості про місце проживання та перебування особи, вилучається довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи. Крім того законопроектом пропонується у частині 8 статті 4 Закону про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб вилучити термін дії довідки, частину 2 статті 5 Закону стосовно проставляння територіальним підрозділом Державної міграційної служби України у довідці про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи відмітки про реєстрацію місця проживання та пункт перший частини 1 статті...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, ви знайомились з доопрацьованим варіантом?

МАРУЩЕНКО С.В. Так, це саме доопрацьований.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саме доопрацьований варіант? Тому що, на моїй пам'яті, якраз саме причина, одна із причин, чому було внесено доопрацьований, що в попередньому варіанті ці питання були не врегульовані, за інформацією, яку я маю, зараз ці питання зняті і відповідно саме тому він був доопрацьований, тому я і хотів би ще раз уточнити, це стосується доопрацьованого?

МАРУЩЕНКО С.В. Так, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи того за тим же номером, який був, але без того, що в дужках зазначено доопрацьовано.

МАРУЩЕНКО С.В. Від 13.03. Доопрацьовано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу секретаріат перевірити. Прошу продовжуйте.

МАРУЩЕНКО С.В. По суті щодо до даних змін хотілось висловити наступне: на сьогоднішній день на виконання вимог Закону вже прийнята Постанова №79 від 4 березня 2014 року, крім того прийняття даної Постанови сприяло те, що було рішення пункт 17 - рішення Ради національної безпеки і оборони від 23 грудня 2014 року, яким було визначено необхідність здійснення перевірок перебування внутрішньо переміщених осіб за вказаними в заявах адресами, із цього приводу є Указ Президента України від 30.01.2015 року №40 «Про додаткові заходи щодо забезпечення проведення часткової мобілізації в 2015 році». Зокрема передбачено здійснення обласними, Київською міською, державними адміністраціями перевірки правомірності взяття на облік

внутрішньо переміщених осіб та призначення їм відповідних соціальних виплат, тому Міністерство соціальної політики просить врахувати пропозиції, щоб залишити дані норми без змін в Законі. Щодо терміну дії довідки 6 місяців, поясню чому пропозиція Міністерства саме залишити дану норму без змін. На сьогоднішній день в рамках співпраці з міжнародними організаціями, зокрема з УВКБ ООН, Міжнародною організацією з міграції активно доопрацьовується програмне забезпечення по веденню єдиної реєстраційної бази внутрішньо переміщених осіб. Зокрема пропонується доопрацювати її з урахуванням професійного зрізу всіх переселенців, пропонується доопрацювати дану базу з можливістю виявлення медичних потреб переміщених осіб, тому дана норма сприятиме тому, що коли люди повторно будуть звертатися, ми зможемо виявити їх додаткові потреби та зрозуміти, з якою категорією ми працюємо, і що ми можемо для них зробити. Іще деякі зауваження щодо ... , законопроектом передбачено перелік документів, які заявник подає разом із заявою, передбачено, що у разі відсутності у документі, який посвідчує особу відмітки про реєстрацію місця проживання, може бути як доказ, надаватися фотографії та відеозаписи, саме до цієї норми, трохи не зрозуміло, яким чином це можна буде використовувати, наприклад в управліннях соціального захисту на місцях. Можливо, якщо є пропозиція доопрацювати саме цю норму. І ще зауваження стосовно абзацу 2 частини 3 статті 4 і абзацу 2 частини 2 статті 4 прим.1 та абзацу 1 частини 3 статті 11 законопроекту, пропонується назву центрального органу виконавчої влади саме Міністерства соціальної політики привести у відповідність до нашого положення, тому що там по різному звучить центральний орган виконавчої влади. Дякую за можливість виступити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую Сергій Володимирович, колега Логвинський, будь ласка.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. З вашого дозволу, звичайно ми можемо врахувати всі Ваші пропозиції, особливо, якщо є технічні певні помилки за текстом, Ви

опрацювали велику кількість матеріалу, але хотів би зауважити - саме мета цього закону була спростити проблеми, які існують, і те, що ви зараз порушили приклад щодо довідки, приклад – час дії довідки. Якщо це певний реєстр, за яким людина зареєструвалась навіщо видавати довідку в часі, щоб вона ще раз прийшла й ще раз отримала певні проблеми, якщо у нас є ці електронні реєстри, якщо там ведеться вся інформація, навіщо це робити? Саме тому з таким підходом ми саме і виробляли, яка кількість документів необхідна, якщо є реєстр, навіщо людина повинна подавати все ж таки довідку, яка все ж таки обмежена в часі, з урахуванням саме ми, коли ми працювали, ми опрацьовували саме ті проблеми, які дійсно існують, ті черги, які зараз існують під час отримання цих довідок, ці проблеми. Саме тому я не можу, і ми звичайно опрацюємо Ваші пропозиції, може будете краще в другому читанні, а якщо є технічні, то відповідно секретарські, як відповідно до Регламенту, але сам напрямок цієї діяльності був саме направлений на те, щоб спростити порядок подачі та отримання документів. Саме тому також хотілось б зазначити дійсно, що ми будемо робити, якщо людина не має, довідка - вона дійсно є тимчасово переміщеною особою, він засвідчує...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Засвідчує особу...

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Да, не має, що в такому випадку робити? Є пропозиція, саме тому я дякую Вам за Ваші пропозиції, ми їх особливо врахуємо і надамо відповідне реагування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стосовно останнього, йдеться про ситуації, коли люди покидали просто свої домівки, в ситуаціях під обстрілами, і вони не мали можливості взяти свого паспорта або тим більше трудову книжку, або щось таке, і виникала проблема, що їх не реєстрували, оскільки вони не могли підтвердити, і шлях виходу з цієї проблеми, як раз був запропонований. Але наскільки я

зрозумів, Ви підтримуєте прийняття цього проекту Закону за основу з можливістю доопрацювання. Представник Уповноваженого, прошу.

КРИКЛИВЕНКО Б.В. Дякую, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини повністю підтримує саме внесену редакцію на розгляд комітету тексту 2166. Є лише два моменти, знову ж таки, виходячи із досвіду спілкування з внутрішньо переміщеними особами з метою більшої конкретики, щоб не виникало непорозуміння. В частині другій, де визначено перелік обов'язків внутрішньо переміщених осіб, пропонується прибрати обов'язок щодо повідомляти про фактичне місце проживання підрозділи ДМСу, і це дуже правильно. Залишається частина 3, де мова йде просто повідомляти про зміну місця проживання, але не вказується, кому саме, якщо раніше існував, чітко було передбачено підрозділ центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику в сфері міграції, це зрозуміло було, то тут можуть виникнути питання і в нас пропозиція, оскільки переходить згідно з проектом більшість контактів до управлінь соціального захисту населення, то можливо було б доцільно вказати, що повідомляється про зміну місця проживання саме в редакції, яка передбачена цим проектом, частиною 3 статті 1, що структурний підрозділ з питань соціального захисту населення району, де ця особа проживає. Так, і один - він вже прозвучав частково у пропозиціях Міністерства соціальної політики теж, ми розуміємо, що це необхідно, але виникає питання, щоб не було ускладнення у внутрішньо переміщених осіб, коли дійсно мова іде про фото, про відео зйомку, нічого в проекті не сказано, як вона мусить прив'язуватись до місця проживання чи не прив'язуватись, ми лише хвилюємось за те, щоб на місцях при контакті із працівниками органів соціального захисту населення не було якихось непорозумінь, і щоб люди, прийшовши з сімейним фотоальбомом, вони чітко розуміли, що це є підставою - чи не є підставою, тому що там в дужках іще закінчується перелік словом тощо, тобто він не закритий, ми лише хвилюємось, щоб адміністративна практика не створила тут напруження в середовищі внутрішньо переміщених осіб.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Георгій Володимирович.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Да, дуже вдячний Вам за Ваші зауваження. Перш за все мова йде, якщо існує реєстр, хто буде мати доступ до цього реєстру, чи може завтра це буде не Міністерство соціальної політики, а інший орган, а кращі пропозиції, які, наскільки я розумію, були підтримані теж урядом, проте що декілька міністерств і декілька відомств може вносити дані в цій реєстр, саме тому в даному випадку мова йде про повідомлення, щоб ці повідомлення були внесені в реєстр, але я Вам дуже вдячний, тому що на другому читанні ми зможемо допрацювати ці речі і більш ретельно вже погодитись з урядом, як вони бачать ці рішення. Щодо до другого зауваження, ми повинні розуміти, що це не системне рішення щодо внесення в реєстр на підставі фотографії, у нас дійсно існує проблема, коли щось трапилось, наприклад взорвали дім, людина терміново приїжджає на материкову частину України, але вона стикається з проблемою, коли їй не має кому допомогти, тоді на цій підставі, вона може звертатись, у нас є таке от рішення. Саме з цією логікою законодавча ініціатива і працювала. Ми не можемо виставити в цьому законопроекті читки норми: чи яка саме фотографія, що вона визначає, це зрозуміло, але якщо ми йдемо юридичною логікою, то цепна практика має юридичне значення, тому або людина повинна звертатись до суду, і це не зрозуміло, як він це зробить, коли він це зробить, що він буде робити в цей час, коли він, фактично збіг з місця, де проводяться антитерористичні дії, і так повинно було бути. Якщо ми розуміємо, що дійсно є така проблема, наприклад, як повінь, щось повинно допомогти, на цій підставі ми внесли так званий формат, коли людина навіть на підставі фотографії може безпосередньо спочатку отримати певну допомогу, але згодом він безумовно може поновити паспорт, він згодом може зробити всі необхідні речі, щоб доказати, що він дав правдиві дані, якщо він дав неправдиві дані, це вже питання щодо кримінального впровадження і правоохоронних органів. Але наше завдання як позитивний обов'язок держави спочатку допомогти, вірити

людині, що він не є злочинцем і надає достовірні дані, а потім вже вирішувати цю проблему. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги, я не бачу більше бажаючих виступити з цього питання, і тому пропонується з урахуванням обговорення рекомендувати Верховній Раді проект Закону 2166 «Про внесення змін до деяких Законів щодо посилення гарантій дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу. Хто за таке рішення? Прошу голосувати. Проти? Утримались?

Прийнято одноголосно, дякую.

Переходимо до другого пункту порядку денного Закон 2167 «Про внесення змін до Закону щодо компенсації вартості пошкодженого майна». Тобто частина загальної цієї проблеми щодо внутрішньо переміщених осіб. Колега Логвинський, прошу.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Це теж питання, яке дуже турбувало суспільство в зв'язку з тим, що держава безумовно несе позитивне зобов'язання перед тими особами, права яких вона не може захистити певною мірою, то держава повинна надавати певний захист, в тому числі юридичний, в том числі щодо відшкодування втрат, які мали. Саме тому пропонується внести наступні зміни в випадку завдання шкоди майну внутрішньо переміщеної особи, що були залишені на території місцевої територіальної одиниці, з якої здійснено внутрішнє переміщення в зв'язку з обставинами, визначеними статті 1 цього Закону, вона має право на відшкодування шкоди та компенсації вартості такого майна відповідно до Конституції, Закону України та міжнародних договорів. Згодн – напів-згодна ... (нерозбірливо) надано Верховною Радою України. Між цим треба зазначити, що зрозуміло, це не йде мова про те, що буде повна компенсація за все, що втрачено, в даному випадку мова йде про те, що в законний спосіб або шляхом розробки окремого Закону щодо загалом проблем, коли є особа переміщена, не тільки щодо до Донецьку, Луганську. Яка частина,

що повинна зробити держава в даному випадку, вона повинна компенсувати, в якій частині? Якщо, наприклад мова йде про Донецьк, Луганськ, то, безумовно, ми повинні розуміти, що ми або компенсуємо, або стягуємо на міжнародному рівні певні витрати, певну шкоду за позов до Європейського суду з прав людини, за певними кримінальними впровадженнями, то безумовно ці лиця, ці особи, вони є теж постраждалими, саме тому ми пропонуємо все ж таки зафіксувати в законному порядку, те що є таке право на компенсацію і держава повинна розробити механізм, яким чином і яким обсягом це буде компенсовано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, є бажання висловитись? Прошу, колега Пацкан.

ПАЦКАН В.В. Доброго дня, шановні колеги, цей Закон, по перше, ми просимо його прийняти і просимо його ухвалити у залах, в стінах Верховної Ради лише для того, щоби показати, що українці дбають про своїх громадян, які змушені були покинути ту територію, які постраждали від тих обстрілів, і це лише початок, я думаю, що буде розроблена певна процедура Кабінету Міністрів, будуть визначені чіткі суми, за що будемо компенсувати ці витрати, але ми повинні зараз зламати інформаційну і прихильність там на Сході, якщо ми хочемо в подальшому вигравати війну, якщо ми хочемо боротися за Україну, яка мала б бути єдиною, цілісною унітарною державою. Я розумію, що може зараз у держави не має таких коштів, але ми не повинні залишати напризволяще з проблемою, яка провокована багатьма політиками минулою каденції, зараз тих громадян залишити сам на сам з тією проблемою. Я думаю, що цей Закон буде ухвалений, буде чітка розроблена процедура потім компенсації, буде ухвалені певні суми щодо компенсацій, ми зараз не будемо їх озвучувати, тому що це було б неправильно, будемо розуміти, які субвенції отримує держава Україна, від іноземних спонсорів, будемо бачити, якими коштами будемо розпоряджатися, але цей крок повинен бути зроблений і зроблений як найшвидше. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Є бажаючи від Уповноваженого.

КРИКЛИВЕНКО Б.В. Дякую дуже, очевидно, як вже було сказано членами Комітету, такий запит в суспільстві існує і держава, очевидно, зобов'язана вживати заходів щодо відшкодування шкоди, завданої внаслідок конфлікту, щодо конкретики тексту проекту, який пропонується, я лише зачитую: “Особа має право на відшкодування шкоди та компенсацію вартості такого майна”, саме сполучник стоїть “та”, якщо вдивитись більш детально в цивільне законодавство, то, очевидно, якщо є завдана шкода, наприклад можливо зробити ремонт, то можливо виставити державі рахунок, і вона компенсує відшкодування шкоди після відновлення, коли мова йде про компенсацію, то мова йде про те, що це повністю іде компенсація зруйнованого, непридатного для проживання житла. І от тут викликає застереження саме сполучник “та”, коли мова йде про відшкодування шкоди та компенсацію, хоча ми розуміємо, що юридичні наслідки і однієї і другої процедури, вони трохи різні, отут прохання звернути на це увагу, знову ж таки виключно з метою відсутності подвійного тлумачення цієї норми, і щоб всі чітко розуміли, які обов'язки бере держава, і що зобов'язана держава зробити перед людьми. Ну і загалом, як було дуже правильно зазначено Валерієм Васильовичем, що включаючи таку норму в законодавство, такий обов'язок держави, який береться через прийняття цього парламенту, це як би питання на майбутнє, треба дуже на суворому контролі тримати всі ті порядки, які повинні бути розроблені на виконання цього Закону, тому що фактично Закон буде існувати і на міжнародному рівні держава вже буде нести за це відповідальність. І якщо не буде реальної реалізації цього, що тут прописано, то як вже було колегами правильно зазначено – оскарження бездіяльності держави, а далі всі наслідки відомі, а масштаб тут надзвичайно серйозний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ми знаємо, я хочу нагадати колегам про аспект, на який ми звернули увагу, що по-перше з'явився, як клас, і збільшується кількість звернень до Європейського суду з прав людини, як раз за цим аспектом від внутрішньо переміщених осіб. Я думаю, це вже питання перезріло, і треба починати його вирішувати. Я не бачу більше бажаючих виступити, вноситься пропозиція рекомендувати Верховній Раді за результати розгляду в першому читання прийняти цей законопроект 2167 за основу. Хто за? Прошу голосувати. Проти? Утримались? Прийнято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хочу поінформувати колег, що у понеділок відбувся круглий стіл, на якому деякі з колег - представники секретаріату, помічники народних депутатів брали участь, я бачу також колег з Адміністрації Президента і міжнародних організацій, я хотів би, щоб Ви не проводили другий круглий стіл, а якимось чином рухались далі к рішенню, оскільки у нас сьогодні засідання комітету.

Оскільки першим був зареєстрований проект 2299, внесений Президентом України, я хочу надати слово Дмитру Анатолійовичу Шимківу, прошу.

ШИМКІВ Д.М. Шановні пані та панове, шановні депутати, дякую за таку можливість представити законопроект Президента, і я спробую бути досить стислим, приймаючи до уваги, що відбулося громадське обговорення. Основні положення Закону - це перше, Закон прирівнює звернення в електронному вигляді до паперового, і будь-який чиновник буде нести відповідальність, передбачену щодо паперових звернень, і до електронних звернень, друге вводиться нове поняття електронних петицій для вищих та місцевих органів влади по аналогії з іншими державами світу, третє – це після прийняття законопроекту у разі, коли буде зібрано 25000 підписів протягом 20 днів орган влади, буде зобов'язаний надати відповідь по суті у десятиденний строк. Це дає можливість змінити взагалі взаємодію з органами влади і збільшити суспільний резонанс щодо реакції на звернення громадян. В четверте ми надаємо

можливість громадським організаціям також збирати петиції, це дуже важливо, тому, що це дає додаткову прозорість. П'яте також ми вважаємо, що технологічна можливість для впровадження цього інструменту вже є, всі сьогодні підключені до Інтернету, особливо органи місцевої влади, тому це дає можливість. Тепер щодо деяких питань, які обговорювались під час круглого столу, який відбувся у понеділок. Перше - це питання порядку прийому звернень керівниками органів, і наша позиція в тому, що такий порядок повинен бути надаватися, тому що повинен бути інструмент, але знову ж таки ми відкриті до дискусії з цього приводу. Друге питання – це премодерація, яке викликало також дискусію, оскільки законодавство не дає адміністратору права не публікувати петицію, але в той же час ми вважаємо, що питання щодо публікації петиції на кшталт ЛНР, ДНР там про порнографію, або рекламу тютюну, то ми вважаємо, що певна премодерація повинна бути. Щодо третього пункту – це публічний процес розгляду петицій, ми вважаємо, що публікація відповіді на електронну петицію на офіційному сайті – це і є процес публічності. Щодо адресатів та розгляду петицій ми вже підкреслили, що ми оминали питання Верховної Ради Автономної Республіки Крим і саме згадали, що органи місцевого самоврядування для того, щоб не було політичної спекуляції на цьому. Щодо кількості голосів, я думаю, що це також питання, яке може розглядатися після голосування між першим та другим читанням. Які наші пропозиції, щоб було стисло і розфасовано. Ми пропонуємо взяти за основу президентський законопроект і просимо комітет прийняти відповідне рішення, крім того провести скорочену процедуру між першим та другим, і доопрацювати законопроект з внесенням змін, які передбачені в альтернативному законопроекті, додатково їх розглянути. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, оскільки для більш організованого, я пропоную зараз надати одному з авторів альтернативного законопроекту, Павло Миколайович Кишкар.

КИШКАР П.М. Дякую. Шановні колеги, ми, насправді, подали альтернативний, зважаючи на пропозиції наших колег з міжнародних організацій та ініціативи РПР, і фактично предмет цього законопроекту альтернативного збігається, мета у нас одна і та сама – вона є спільною, і ми не будемо наполягати, тиснути на членів комітету щодо його рішення лише для стенограми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Така нахабна заява «тиснути на членів комітету».

КИШКАР П.М. Так, ну Адміністрація тисне, бо вона вважає, що обов'язково їхній законопроект...

ПАЦКАН В.В. ... Адміністрація теж так вважає, у нас є власна думка.

КИШКАР П.М. Так, я саме за те, щоб у вас була власна думка, і ми хотіли би наголосити на деяких відмінностях наших двох законопроектів і передати потім Вам на роздуми ці два законопроекти, хоча я ще раз наголошу, що для нас не є принциповим, який законопроект буде внесено на розгляд Верховної Ради як основний. Перше - це ідентифікація підписантів під петицією, коли ми говоримо, що є ідентифікація тих осіб, які будуть підписувати те чи інше звернення до органів державної влади чи органів місцевого самоврядування. Друге - обов'язково використання електронного підпису для представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, ми говоримо, що і в тому числі для виконавчих органів місцевого самоврядування, для цих представників, тобто відповідь, яка надається в електронному вигляді на звернення до таких органів мусить містити електронний підпис такого органу чи посадової особи. Третє - визначений інструмент подання та розміщення електронного продукту, тобто та повнота за Президентським законопроектом, яка надана, вона говорить про такий, доволі широкий плуралізм, який зводиться до визначення, наприклад, міською радою формату звернень лише там у

«Вайбері», коли люди, наприклад в сільській місцевості не користуються «Вайбером», і це означає, що міська рада відгородилась від петицій, як таких. Треба користуватись загально доступним інструментом та негайно впровадити інструмент і петиції в роботу наших органів. Четверте - визначення статусу адміністратора, адже на сьогоднішній момент премодерація, про яку згадував пан Дмитро, фактично здійснюється адміністратором, який не має визначених ні прав, ні обов'язків, ми за те, щоб був грубий фільтр, він відзначений і передбачений вже в законодавстві і в Законі України про рекламу, і в Законі України про інформацію, там є чіткі вимоги щодо тих чи інших речей, в тому числі відповідальність людей, які подають таку інформацію, тому варто, можливо, обмежитися такими речами, і ці грубі фільтри вже фактично створені в законодавстві. Термін збирання і петицій звичайно викликає великі питання, презентація, яку ми слухали від ризької колеги звучала чим довше, тим краще, звичайно ми не погоджуємося з таким підходом, ми - більша країна набагато і у нас більше людей, які зацікавлені, і стимулювати до розвитку громадянського суспільства ми повинні в тому числі строком. Якби у нас було більш зріле суспільство, я б погодився, що варто було б залишити двадцять днів і працювати в такому форматі. Ми наполягаємо на збільшенні терміну збору підписів до двох місяців. П'яте - обов'язково, це вже п'яте - не п'яте, але шосте виходить, обов'язково розміщення тих петицій, які не назбирали необхідної кількості підписів, ми говоримо такого собі чорного ящика, де ті петиції, які не були розглянуті переміщуються, але в обов'язковому плані публікуються. Тобто це «чорний ящик»...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Тобто «чорна книга».

КИШКАР П.М. Розумієте, побоювання таке, щоби цей грубий фільтр, який ставиться адміністратором, незрозуміло ким, він не відсівав все те, що турбує в дійсності суспільство, тому хай воно публікується і на нього видається звернення, відповідь за правилами розгляду звичайного звернення, і тоді це

спокійно відійде, навіть відповідь, у тому, що Ваше звернення не відповідає вимогам Закону України про інформацію чи містить заклики до повалення державної влади – це теж є нормальне юридичне обґрунтування тієї чи іншої позиції органу державної влади чи органу місцевого самоврядування.

Наступне, теж.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це сьоме.

КИШКАР П.М. Та й не буду вже нумерувати, бо... Соціальний ліфт, на якому я особисто наполягаю, тому що ми вважаємо, що автори, чи колективи, чи громадські ініціативи, чи організації, які вважають за необхідне подати петицію, фактично перевівши її в публічну площину, мають змогу провести презентацію цієї ідеї, мають змогу провести і мають право прорекламувати себе у тому числі, і нічого поганого, в тому що люди активні, будуть мати соціальний ліфт у вигляді і петиції, яка набере необхідну кількість голосів. Про те, щоби розширити суб'єктність і включити туди виконавчі органи, органи місцевого самоврядування, я повторюся, і насамкінець подумати, була ідея одного із, не пам'ятаю, хто приходив до нас Александр ... Баранов, який пропонував більш креативні ідеї впровадити в цей Закон, він не викладений в нашому законопроекті, але я думаю, знайдуться відважні люди, які будуть подавати таку ідею, щоби звернення, яке набере понад один мільйон голосів було обов'язком, наприклад для Верховної Ради України, розглядати таку ідею, як законопроект в залі Верховної Ради України.

СУСЛОВА І.М. ...законопроекту...(нерозбірливо).

КИШКАР П.М. Ну будь ласка, подавайте як доповнення, я думаю, що це воно трішки не співпадає зі збором підписів для проведення референдуму, я думаю, що цифра все таки в зв'язку з скороченням чисельності України в штучний спосіб, все таки її треба зменшити до одного мільйона, але це основні

такі моменти розбіжностей, ще раз скажу, жодних наполягань з моєї сторони нема, бо я переживаю за результат роботи цього законопроекту, є чітке у нас побоювання провалити взагалі ідею впровадження «і-говернмент» і демократії, тому, якщо не запрацює цей Закон, фактично, можна не переходити до наступних кроків, сама ідея буде зруйнована. З великим проханням уважно розглянути і прийняти рішення. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую колезі Кишкарю, хочу як репліку два зауваження зробити: по-перше, хочу привітати всіх, що ми взагалі розглядаємо цей предмет як предмет розгляду і майбутнього Закону, що вже є досить суттєво, по-друге, нагадати всім, що це частиною більш загальної проблеми, оскільки до сіх пір діє застарілий Закон 96 року «Про звернення громадян» і розгляд цього законопроекту є частиною підготовки до можливо нового, нової редакції цього Закону, в зв'язку з цим, хочу повідомити, що до мене звернулось кілька колег, в том числі і громадянського суспільства, і останній лист надіслала народний депутат, наш колега - Оксана Сироїд, в пропозиціях є ідея створення на базі комітету, або нашого комітету із залученням інших комітетів, робочої групи саме з розробки нової редакції Закону «Про звернення громадян», але поза тим ми не маємо чекати, і керуватись маємо також принципом, що краще не може бути ворогом доброго, добре - це прийняття в найближчі, стислі терміни, цього Закону. Я вітаю конструктивний тон колеги Кішкаря, який зазначив, що він не змагається тут за право першої ночі, а натомість висловив дуже детально список зауважень за підсумками громадського обговорення, що я вважаю досить конструктивним підходом.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. ...(нерозбірливо).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ні, довіряй, але провіряй. У нас присутні представники громадських організацій і представник Уповноваженого, оскільки я надавав слово двічі представнику Уповноваженого, зараз я зміню порядок. Хто

з громадських організацій хотів би виступити, експертів? Будь ласка. Архипська, можна до мікрофону.

АРХИПСЬКА О.І. Дякую, шановні колеги, Олеся Архипська “Transparency International Україна”. Я дійсно вітаю всіх з тим, що це, і підтверджую слова Григорія Михайловича, що це перший, якщо буде прийнятий, такий законопроект принаймні у другому читанні, що це буде величезна перемога для України, але б хотіла зі своєї сторони зазначити кілька моментів: ну перше, краснорічлива є ось ця інфографіка, яка фактично показує склад парламентського комітету, то тоді відповідно в інформаційних течках ті нюанси, які ви можете подивитись більш уважніше і більш детальніше, але я б, відверто кажучи, не здавала би так легко позиції з точки зору Павла. Тому що, на мою думку, пропозиції в законопроекті №2299-1, вони є більш ґрунтовні, більш направлені власне на підтримку прав громадян і громадянського суспільства, тут є дві, окрім тих прорахованих пропозицій, які вже озвучив пан Павло, є два можливих моменти - типи соціального ліфту, але це більше перевага, тому що це констатація того, що люди можуть брати участь у формуванні та реалізації державної політики, і це надзвичайно важливо - не просто подати і репрезентувати чи там пропіарити себе - ні, це власне вже залучення людей до формування та реалізації державної політики. Тобто є надзвичайно важливі переваги, в тому що є дійсно готовність Адміністрації Президента обговорювати в другому читанні і в проміжок між першим і другим читанням доопрацьовувати законопроекти, це є великий плюс, але, на мою думку, більш на сьогоднішній день підготовлений і більш фаховий це законопроект №2299-1. Прошу і звертаюсь з проханням до Комітету підтримати саме цей законопроект, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Представник Уповноваженого, прошу.

КРИКЛИВЕНКО Б.В. Дякую дуже. Якщо коротко, є два моменти, на які б хотілось б звернути увагу, як вже колегами було зазначено, один стосується

премодерації, інший стосується електронної ідентифікації, якщо ми говоримо про електронне звернення, абсолютно правильно, що вводиться нарешті це на законодавчому рівні, хоча скажу відверто, у нас в офісі проблем ніяких не має, і ми ніколи не ставили перепону і не вимагали папірець, хоча ми знаємо, що в деяких органах влади на цьому принципово наголошують. Але знову ж таки, виходячи з практики, питання електронної ідентифікації не в петиції, а саме в зверненні. Коли надходить звернення електронною поштою “прошу там надати матеріали моєї справи, мого впровадження”, ну я буду говорити про наш офіс, де чітко в Законі передбачено пункт, пункт, наприклад, конфіденційного спілкування з Уповноваженим, ну підписується, наприклад, Михайло Чаплига і каже, я хочу, щоб Ви мені надіслали відскановану всю історію мого листування, наприклад за рік, за два чи за три. На якій підставі ми зможемо запевнитися, що це саме є та особа, і що тут не має ризику для права на захист персональних даних. Оцей момент стосується і в законопроекті 2299-1 частково йде мова про електронний підпис у вигляді прізвища, ім'я, по-батькові, але це не знімає проблему, на нашу думку, і якщо не вимагати обов'язково електронного цифрового підпису, який, ми згодні, що його вимагати обов'язково не треба, абсолютно, так, але якщо людина хоче нею скористатись, “я там є фізичною особою-підприємцем, я хочу скористатися цим інструментом”, так от перший момент - це мова йде про електронні звернення і про право на захист персональних даних, і другий, це коли мова йде про премодерацію, як вже сказано в електронній петиції, це мова, те що в електронній петиції не має бути інформації, яка принижує чийсь права, гідність, законні інтереси осіб. Це взагалі цілий величезний блок, цілий розділ цивільного права захисту інтересів особи, з якими люди судяться, і так далі і тому подібне. Нам здається більш вдалою ця конструкція, де прибрано блок, який стосується заборони. Тому, що дійсно адміністратор, законодавець надає право на електронну петицію, а адміністратор тут же її обмежує, це право, абсолютно чітко не врегулювавши, які повноваження у адміністратора, хто буде здійснювати аналіз, і хто буде

виносити ці оціночні судження , чи це не оціночні судження, чому ця петиція саме такого змісту, чи буде вона опублікована, чи ні? От такий момент, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Прошу, пан Шимків.

ШИМКІВ Д.А. Я хотів би зробити репліку щодо ідентифікації. Сьогодні, коли ми працюємо, а я працюю активно з відділом звернення громадян, приймальня Президента, і мушу сказати, що ми отримуємо, це можна робити музей того, як ми отримуємо звернення, і в якій формі, і на якому папері, і так далі, а при чому ми жодним чином не ідентифікуємо особу, хіба що ми не робили це по ДНК, для того щоб розуміти, хто займається таким. Ми можемо отримати лист від невідомої особи, без підпису, і ми повинні на нього відповідати. Тобто, тому, якщо у паперовому виді ми сьогодні жодним чином не ідентифікуємо особу, то чому запроваджуючи сучасну технологію, ми повинні вводити жорсткі критерії ідентифікації, тим більше, що майже всі країни світу не використовують жодної системи ідентифікації, до речі, в петиціях, в тому числі, і ті, хто підписували петицію до Президента Сполучених Штатів Америки під час Революції гідності не побачили жодного підпису, вони легко ідентифікували себе через електронну адресу, прізвище, ім'я, по батькові, і вони отримали доступ і отримали спілкування. Саме цей же механізм ми пропонуємо запровадити тут, тому що це дає можливість бути максимально прозорими і максимально простими в спілкуванні, ось і все, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у нас на саме це питання є аж двадцять колег, згідно зі списком реєстрації, і я сподіваюсь, що не всі двадцять будуть виступати, але ті, хто дуже хочуть виступити, не повторюючи, можливо те , що говорилося на круглому столі, прошу дати знати мені. Прошу, можете до мікрофону ближче підійти.

ЯРИГІН С.В. Добрий день всім присутнім, Сергій Яригін «Українське піратське співтовариство». У громадськості є декілька зауважень з приводу цього Закону: по-перше, термін розгляду у президентській версії Закону пропонується двадцять днів, на мій погляд це дуже мало, при такому терміні громадськість майже не зможе зібрати всі підписи, вона не зможе організувати якусь компанію, тобто, на наш погляд, термін повинен бути, починаючи з півроку, це нормально, у Німеччині це 12 місяців і нічого страшного не виходить, є країни, де 12 місяців, ви в курсі, згодні. Я перепрошую, хвилююсь. По-друге, ці два законопроекти не розглядають якісь правила для місцевих органів влади, вони орієнтовані на верхівку нашої системи влади, у альтернативному проекті є пропозиції...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Там є про місцеві органи влади.

ЯРИГІН С.В. Так про місцеві, але кількість, яка потрібна для того, щоб подати петицію є у альтернативному проекті, у вас прописано “кількість визначає місцева влада”, а вона може визначити будь-що, це з практики інформації, дійсно погоджуюсь з тим, що відповідальність адміністратора за зміст, це не припустимо, тому, що він - не фахівець, він не може визначити наскільки це правильно. А ще один момент, це передача одразу по досягненні необхідної кількості, я впевнений в тому, що буде якась процедура перевірки цих адресів, одна людина може підписатися двічі з одного і того ж адресу чи з різних адрес, і тоді ця петиція не буде проходити, тобто це механізм, який не дозволить цій петиції пройти далі, і це може бути використано як штучний фактор недопущення петиції до розгляду, а тому вважаю, що норма одразу передачі по досягненні - це невірно, є обмеження в термінах і це нормально, якщо ви досягли і можете ще набирати, то це ваше право подавати цю петицію до органу влади чи ні. В мене все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валентинович, Ви - громадська організація, не Піратська партія?

ЯРИГІН С.В. Так, «Українське піратське співтовариство».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому, що в Німеччині, якщо я не помиляюсь, чи в Швеції є Піратська партія

ЯРИГІН С.В. Сімдесят партій в світі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сімдесят партій. От бачите, у Вас амбіції мають бути.

Шановні колеги, я не бачу більше виступаючих і хотів би... Є? Прошу...Да, до мікрофону. Ми мусимо прийняти, я прокоментую ще один пункт порядку денного, я думаю, ми знайдемо тут рішення. Прошу.

ЛОБОЙКО С. Мене звати Сергій Лобойко, я очолюю Центр розвитку інновацій Києво-Могилянської академії і я є співголовою групи «Електронна демократія реанімаційного пакету реформ». Ми більше півроку працювали над, власне, тим, що сьогодні обговорюється, як над одним законопроектом так і над другим законопроектом, а тут така цікава історія склалась історична. Власно кажучи, альтернативний законопроект, який попередньо, як чуєте громадськість схиляється, що він кращий, насправді, це є результат роботи не тільки нашої команди, яка дуже широка команда – це суспільнознавці і айтишніки, хто хоче: із університетів, із бізнесу - це біля ста людей.

Хочу сказати, що цей продукт, який альтернативний законопроект, так званий, він був розроблений спільно з командою Адміністрації Президента, і він є певним чином продуктом компромісів, і тому, в принципі, обидва законопроекти в значній мірі є дуже і стратегічно, і історично дуже подібні. Виходячи з того, що нарешті у нас відбулось порозуміння, яке, якщо я правильно розумію позицію Дмитра і Адміністрації Президента, полягає в тому, що взяти за

основу Президентський законопроект, але при цьому ці принципові зауваження, які існують на сьогоднішній день, вони будуть враховані, то з Вас би нема тобто далі особливо поринати до дискусії, якщо це гарантує прийняття його у Верховній Раді і впровадження цього першого інструменту у найближчий час. Але дозвольте звернути, ще раз загострити Вашу увагу на наступному моменті, що якщо ми ці зауваження, про які говорив пан Кишкар, про які говорили експерти, не врахуємо, то це означає наступне: перше, скоріше всього, що на місцевому рівні даний інструмент не запрацює, тому що не тільки за то, що там не передбачено якихось, скажемо так вимог, але в цілому концепція Президентського законопроекту передбачає свободу в прийнятті рішень всіх керівників центральних і місцевих органів влади про порядок розгляду ... ,що відбуватиметься далі з цими електронними петиціями. Що по великому рахунку означає, що якщо керівник не зацікавлений, орган не зацікавлений в такому інструменті електронної демократії, який насправді виводить публічно. В чому принципова відмінність електронної петиції від звичайного звернення? Що це є колективне і публічне звернення на відміну від звичайних звернень, ми же їх не бачимо. Ті десятки тисяч звернень, які надходять в Адміністрацію Президента щороку, які завалюють її, як Ви кажете?

ГОЛОС З ЗАЛУ. Одна з ідей - це почати публікувати, ми дуже хочемо це, особливо всіх і громадських організацій, хто про що просить.

ЛОБОЙКО С. Супер, до речі тим самим, Ви підтверджуєте той аргумент, що насправді треба публікувати не тільки ті петиції, які викликають інтерес і бажання співпрацювати, але і ті, які в том числі відхиляються там по тим чи іншим причинам. Отже перший важливий момент, що те, що повинно відбутись, власне розвиток демократії, яка в першу чергу починається на місцевому рівні, вона цим Президентським законопроектом не буде промотивована. Другий момент, що цій інструмент, скоріш всього, не запрацює, в Верховній Раді. Тому

що принципова відмінність полягає в тому, що в альтернативному передбачені зміни в Регламент, в Президентському вони викинуті.

ШИМКІВ Д.А. Є етика, і Президент не може внести законопроект з пропозиціями зміни до Регламенту, сама ідея була в тому, що депутати між першим і другим зможуть внести зміни, але є етика – Президент не може рекомендувати змін до Регламенту.

ЛОБОЙКО С. Коли законодавці приймають Закон, це ж якби і рішення законодавців, це ж не ми вносимо зміни, це законодавці приймають рішення, якщо я правильно розумію. Це другий момент. І третій принциповий момент - це термін двадцять днів, про які наполягає Адміністрація Президента – це класно, це намагання суспільства підштовхнути, давайте рухатися швидше, якщо у вас є якась там петиція, швидше консолідуйтесь, з одного боку. Але з іншого боку, якщо є такі дійсно нагальні петиції, то більший термін ніяким чином не унеможлиблює, щоби ті петиції, які швидко набирають необхідну кількість голосів зразу переходили у робочу стадію. І другий момент – принципова відмінність, яка з нашої точки зору є помилкова, кардинально, що ті петиції, які не набрали необхідної кількості голосів, наприклад, один голос не добрали до 25000, вони відхиляються, і з ними далі нічого уже не відбувається, людям або починати по новій. Одним словом, в законопроекті альтернативному передбачена дуже поста процедура - не набрали необхідної кількості голосів, вони розглядаються в робочому порядку, як це передбачено законодавством.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги, я хотів би вже підводити підсумки, вносити пропозиції щодо можливого рішення. Зазначу, що це один, як раз з прикладів, коли вже на етапі розробки законопроекту є достатній рівень деталізації, який часто-густо відсутній по багатьом інших законопроектах, що дозволяє побачити, як питання, де вже власно є компроміс і там, де, можливо, компромісу ще не має, але є розуміння напрямку, в якому треба рухатись. Хочу

зазначити, що питання термінів, кількісні такі питання, їх ніколи заздалегідь не можна визначити напевно, що краще, що гірше? Скажемо, в Британії, яка буде 7 травня проводити парламентські вибори, виборча компанія – 45 днів, ми маємо 90 або там 60 днів, що краще? Краще то, що краще працює і дає кращий результат. Сам по собі один лише кількісний показник, скільки триває, він не є ще показником. Але ми також розуміємо, що законодавство - це жива матерія, воно може мінятись і відповідати. Я розумію емоції особливо тих колег, які долучились до розробки законопроектів, це почуття власності і цю власність, можливо, не як дитина, але як щось таке, власно, над чим працювали, і не хочеться його різати, кромсати, тим більше віддавати пріоритет комусь іншому. Але те що, Сергій, Ви сказали, що власно, багато в чому це один процес, і там, і там працювали багато одних і тих же експертів, це як раз запорука того, що компроміс просто мусить бути досягнутий, він, власно, практично вже досягнутий.

Я хотів би також зазначити, що формально у нас лише два законопроекти розглядаються як альтернативні, але зареєстрований ще один законопроект, на який колега Чижмарь звернув увагу, це законопроект 1641, який містить положення щодо електронної петиції. Він, не присвячений лише виключно цьому, але саме там, він проект Закону «Про права громадян ініціювати розгляд нормативно-правових актів органами місцевої влади та місцевого самоврядування», саме там передбачено також, що це інструмент подання електронних петицій, але я також сказав, що оскільки ми не мусимо тут краще робити ворогом доброго, і є розуміння, що це є частина більш загальної проблеми щодо звернень громадян, в тому числі щодо місцевого рівня, наскільки я зрозумів колегу Чижмаря, саме ця ідея створення робочої групи, де будуть враховані пропозиції законопроекту, може сприйматись, як така, що дозволить врахувати положення цього законопроекту. І ми зараз до цього повернемося. Але зараз є, власно, якщо ми дуже-дуже будемо, прямо такі скрупульозно дивитись на Регламент, то як правило, Регламент надає перевагу тим законопроектам, які є більш широкими, за нормами, що дає можливість потім при доопрацювання до

другого читання менш безболісно, як то кажуть, вносити зміни. Я розумію логіку деяких колег, які говорили, що більш широким, можливо, є проект 2299-1, але оскільки, також я розумію, що досягнуто розуміння щодо подальших кроків, які полягають в тому, що, якщо береться за основу 2299, і були озвучені пропозиції щодо їх врахування, у нас стенограма ведеться, між першим і другим читанням, то такий варіант вважається прийнятним, і саме тому я хочу його і запропонувати. З урахуванням розгляду на комітеті, пропонується прийняти рішення взяти за основу проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції» реєстраційний номер 2299, внесений Президентом України. Друге, врахувати висловлені пропозиції щодо підготовки до другого читання, які були озвучені народним депутатом Кішкарем, і третє, оскільки ми про це говорили, вважати за доцільне створити на базі Комітету Верховної Ради з питань прав людини робочу групу із розробки нової редакції Закону України «Про звернення громадян», залучивши до робочої групи представників Комітетів з питань свободи слова та інформаційної політики, інформатизації та зв'язку, з питань запобігання протидії корупції, представників Кабінету Міністрів, а також представників громадянського суспільства і Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Хто за таке рішення з трьох пунктів, прошу голосувати. Хто за? Проти? Утримались? Прийнято одноголосно.

Я дякую колегам, які були запрошені, і зараз в зв'язку з тим, що, власно, я вже озвучив варіант рішення комітету щодо пункту 3.3. прошу надати..., колега Чижмарь, прошу.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Насправді законопроект, котрий поданий народними депутатами: мною, Богомолець і Мельничуком, воно є дотичним до тих двох законопроектів, які щойно розглядались 2299, 2299-1, хоча, насправді, я, можливо, не погоджуюсь з думкою, що все, що більш ... є більш логічно, інколи треба логіку речей дивитись, а не їх зміст, тому. Але разом з тим, я погоджуюсь, що наш законопроект містить норми щодо прийняття нормативних документів,

або розгляду нормативних документів на підставі петицій, це є частиною того, що розглядалося в попередніх законопроектах, і може бути елементом одного єдиного Закону, який вмістить всі і звернення громадян, і інші питання. Тому, я думаю, що мої колеги – співавтори законопроекту не будуть проти, з їхньої, так би мовити згоди, я погоджуюсь, що в межах тої робочої групи, ми долучимось і ти позитиви, які є в нашому Законі, будемо пропонувати в один об'єднаний законопроект, тому, я думаю ми зупиняться не будемо зараз на змісті самих норм, там уже буде група, яка відпрацює, тоді вийдемо на один єдиний проект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З тим щоб зараз напрацювання того проекту і, до речі, до мене зверталась і пані Богомолець в зв'язку з тим, що вона не може бути присутня сьогодні на засіданні, я думаю, це як раз той варіант, який максимально відповідає принципу, що варто почати рухатися і між тим не втрачати те, що вже напрацьовано зараз. Тоді можемо приймати два рішення, думаю найбільш логічне тоді відхилити цей проект Закону 1641 і запропонувати авторам Закону іти до складу робочої групи по підготовці нового законопроекту щодо нової редакції Закону «Про звернення громадян», в якому напрацювання відповідно законопроекту номер 1641 можуть бути враховані.

Хто за таке рішення? Прошу голосувати. За? Проти? Утримались? Прийнято одногосно.

Шановні колеги, я зараз, щоб ми не тримали колегу Чижмаря, оскільки є ще один законопроект, автором якого він є, я так розумію, представляє, це пункт п'ятий порядку денного проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про громадянство України» (щодо спрощення прийняття до громадянства України окремих реєстраційних осіб), реєстраційний номер 1901, оскільки я знаю, він пропонується для розгляду в першому читанні вже на цьому пленарному тижні, прошу колега Чижмарь.

ЧИЖМАРЬ Ю.В.Пропонується до розгляду законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про громадянство України» (щодо спрощення

прийняття до громадянства України окремих категорій осіб», які мають заслуги перед Україною. Даний законопроект, розроблений групою депутатів: Ляшком, Чижмарем, Поповим, Вовком і Лозовим. Він стосується двох категорій осіб. Перша група – це ті особи, котрі сьогодні брали участь, співпрацювали з збройними силами України, Службою безпеки та іншими правоохоронними органами по захисту українського суверенітету і незалежності або з тими подіями, які, не дай Боже, можуть виникнути в майбутньому. Друга категорія осіб – це ті, які захищають честь, гідність нашої держави за кордоном і через це мають певні обмеження на території проживання або перебування тих чи інших громадянських прав та свобод. Ми пропонуємо, оскільки ці люди мають заслуги перед Україною, в випадку їхнього звернення скоротити і спростити процедуру отримання ними громадянства України. Оскільки на сьогоднішній день Закон про громадянство взагалі не містить терміну розгляду заяв щодо прийняття у громадянство, і такі заяви можуть бути в Адміністрації Президенту до місяця, до 5 років. І це не має значення, тому ми вважаємо, що цю процедуру треба чітко, саме по цим категоріям осіб, чітко обмежити термінами. Чому? Тому що особи, які сьогодні, скажімо, або перебувають на території України, або перебувають за межами її і зазнають громадянських утисків, але вчиняли дії на користь України, вони можуть постраждати від того, що ми довго розглядаємо ці справи. Ми пропонуємо аби ці особи, якщо є судові рішення, щоб ми уникли будь-яких фальсифікацій - чому ми надаємо людині громадянство України особам, які брали участь у складі добровольчих батальйонів, партизанських загонів чи інших територіальних формувань, що співпрацювали зі збройними силами України, органами Міністерства внутрішніх справ та Служби безпеки України. Якщо буде відповідне рішення суду, яке підтвердить їхню участь у цих збройних формуваннях, надавати їм громадянство, за їх заявою на протязі двох місяців. Інша категорія осіб – це особи, які зазнали порушення прав і свобод громадян, людини на території іноземної держави в зв'язку зі своєю позицією чи діяльністю, спрямованою на підтримку суверенітету територіальної цілісності та незалежності України, в разі, якщо вони подадуть письмові докази, які свідчать

про ці утиски, ну наприклад, позбавлення майна, судові рішення про позбавлення громадянських прав, то вони мають право позачергово так саме на протязі двох місяців отримати це громадянство, у випадку звернення до нашого або дипломатичного відомства за кордоном, представництв дипломатичного відомства, або безпосередньо звернення до органів на території країни. Вважаємо, що цей законопроект посилить імідж України і позицію України, оскільки вона захищатиме усіх людей не тільки громадян України, але і тих людей, які переймаються проблемами України і віддають багато свого часу, здоров'я, зазнають певних обмежень на користь України в цей складний період. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Васильович, запитання - чи є уявлення про, взагалі, кількісні показники? Скільки таких може бути?

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Кількісні показники ми сьогодні не можемо навести, але сьогодні, скажімо тільки, по батальйону «Айдар» ми знаємо близько сорока чоловік, які є громадянами іноземної держави, але тим не менше перебувають у складі даного батальйону і захищають суверенітет і незалежність України, я думаю, що такі самі показники є по іншим, але не всі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але не всі?

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Не всі, але є багато з них, котрі хотіли би змінити, які не можуть повернутись, вони є громадянами Росії, вони є громадянами інших, скажімо, Білорусії, громадянами інших країн бувшого СНД, і реально вони повернутися до країни свого місця перебування і проживання, країни свого громадянства, вони не мають можливості, оскільки їх очікує кримінальна відповідальність за участь у даному конфлікті на території на стороні України. Так само ми маємо випадки, наприклад, як ви знаєте той кричущий випадок, коли громадянка Росії, я забув, як її прізвище, правда, котра оголосила

інформацію українському відомству про те, що пересуваються танки в сторону України, і тим самим, вона - мати восьми дітей зазнала утисків і була піддана кримінальному переслідуванню на території Росії. Я вважаю, як би вона мала можливість отримати українське громадянство, вона, можливо, навіть і ним скористалась. Але на сьогоднішній день у неї цієї можливості не має.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Починаємо обговорення, колега Логвинський, колега Пацкан.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Доброго дня, я хотів би підкреслити, що цей законопроект має дуже великий потенціал, він край важливий для нашої країни, але я хотів би запитати декілька речей, бо саме зараз, коли Ви пояснювали цій Закон, ви надали певний критерій, на яких підставах, хто може отримати певне громадянство, але, якщо ми звертаємося до самого тексту Закону, то пункт другий “зазнала порушень прав і свобод людини на території іноземної держави в зв’язку зі своєю позицією чи діяльністю”. Так для мене, особисто, це якась ... порушено яке право? Право на власність, вкрали у нього чоботи чи, в зв’язку з чим, тобто як його вирішити? Тобто цій проект не містить чітких розумінь, що відкрите кримінальне впровадження або щось інше. Це перше, що мені не зрозуміло, потім він відкриває навпаки корупційну можливість. На даний час будь-яка особа, вона повернулась з Афганістану, каже, Ви знаєте, мене там хтось побив, саме тому що я сказав, що Україна там добра, але відносно мене було порушено моє право, у мене є сінець і саме тому я не повинен виконувати вимоги, встановлені чинним законодавством України відповідним пунктом, буду проживати і на цій підставі отримати громадянство.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Можна я буду по мірі...

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. А я коротенько другий.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Бо потім їх там буває три-п'ять і потім забуваєш перше.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Будь ласка.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. По першому питанню. Все рівно діє в цій категорії осіб, особа звертається через юрисдикційні органи до Адміністрації Президента України, тобто до Президента України, при якому діє Комісія по громадянству, яка протягом двох місяців повинна прийняти рішення – ці підстави дають їй можливість претендувати на громадянство України чи не дають. Але вона повинна подати письмові документи, які підтверджують порушення її прав, такими документами не може бути сінець під оком, реально це може бути рішення суду про обмеження її прав певним чином, це може бути якісь документи, які підтверджують там позбавлення батьківства через це або ще щось. Тобто є певні обставини, і знову ж таки тут не має обов'язковості надання їй громадянства, Комісія при Президенті в кожному випадку це питання розглядає. Ми єдине, що просимо, аби ця процедура сьогодні була обмежена двома місяцями, тому що цим людям реально на території їх перебування є загроза їх правам.

ОБГОВОРЕННЯ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колега Пацкан, прошу.

ПАЦКАН В.В. Я є членом Комісії при Президенті України про надання громадянства, розкажую, як зараз ми приймаємо, тому що ті особи, які дійсно захищають нашу державу на сході, по них багато раз підіймається ..., багатьом ми надали статус громадянина України. Служба безпеки України і Міністерство внутрішніх справ і Міністерство оборони перевіряють тих людей. Ми мусимо також дбати про свою безпеку в нашій державі, щоб до нас не попали диверсанти, ми не дали статус тим особам, які не були би бажаними громадянами України. Я погоджуюсь в частині деякій зі своїм колегою Юрієм

Чижмарем. Але давайте ці два поняття розмежуємо, тобто, якщо ми говоримо про терміни, то лише в частині термін, не те, що Ви кажете, а саму процедуру, яка є зараз на сьогоднішній момент і для кожного громадянина, якому ми хочемо надати громадянство, ми повинні отримати довідки, що ці люди не перебувають в Інтерполі в розшуку або не несуть загрози для держави Україна.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Я розумію, дивіться, ми не заперечуємо, тобто процедуру можна міняти, для нас важливий був все ж таки цей термін, чому? Тому що термін ми бачимо по статистиці розгляду справ, вони можуть тривати, но коли людина, наприклад, одружилася з громадянкою України і проживає на території країни, її матеріально-особистим правам не загрожує ніщо, то можливо ми спокійніше дивимось, що її заява розглядається рік, два, три. Но коли людина перебуває в іншій країні під загрозою порушення їх прав, то ми хотіли би це прискорити. Тому я згоден на те аби ми там цю процедуру узгодили чи не узгодили, хоча цей Закон не відміняє інші документи, які подаються. Ми тільки хотіли вказати на те, що окрім загальних документів додаються ще ті, котрі підтверджують саме її порушення на території місця її проживання. І все. Це додатковий пакет документів, хоча знову ж таки ми не заперечуємо, якщо це буде єдиною підставою, скажімо, що є заперечення щодо Закону, ми готові це прибрати, узгодити з Вами, одночасно. Нам головне, щоби цей термін не перевищував двох місяців. Щоб ці люди отримали швидку допомогу або швидке реагування з боку України, враховуючи їхні заслуги перед державою Україна.

ПАЦКАН В.В. У нас є тут заступник голови Державної міграційної служби України, фактично вони готують ці документи для надання...Тетяна Василівна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу до мікрофона.

НІКІТИНА Т.В. Я хочу зазначити, що я також є, як і Валерій Васильович, членом цієї Комісії, хочу сказати, що строки розгляду заяв про прийняття до

громадянства України визначаються Указом Президента України 215, 2001 року, ним вони чітко визначені і загальний термін становить не більше року. Але що стосується категорії громадян, які Ви вносите в проєкті цього Закону, то ми всі ці категорії розглядаємо буквально протягом місяця, як проходять всі документи, процедура погодження...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А скільки міністрів Ви розглядали?

НІКІТИНА Т.В. Ой ну це там вже були...

ПАЦКАН В.В. Я просто Вас вже переб'ю, але я не готов був дати дату, але у нас на сьогоднішній день, скажімо в нас, працевлаштована людина, можливо, і не законно і розуміється, але людина, яка сьогодні протягом шести місяців не може отримати від Адміністрації Президента згоду на отримання громадянства. І це питання підіймалося на рівні заступників голови Адміністрації Президента, тобто поки не має чіткого терміну, всі ці розмови про те, що воно у нас розглядається швидко, в першочерговому порядку – це все слова, непідкріплені вашими діями. Тому, коли є чіткий термін не один рік, це не та категорія осіб, я вважаю це буде правильно.

НІКІТИНА Т.В. Це треба врегулювати Указом, а не Законом.

ПАЦКАН В.В. Я вважаю, що Закон має вищу юридичну силу чим Указ Президента, і якщо Верховна Рада має бажання внести це в Закон, то це право Верховної Ради.

НІКІТИНА Т.В. Ні, будь ласка, я не заперечую, просто що більш простіший спосіб набуття громадянства України – це подання центрального органу виконавчої влади, що ця людина становить інтерес для України або має значні

заслуги. І саме за цією категорією вони проходять, подається подання, мінімальний перелік документів і процедура є більш простішою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Питання, яке було до Юрія Васильовича було до Вас, чи є якась статистика, якою ми можемо оперувати. Скажімо за останні півроку було звернень таких за такою категорією стільки то.

НІКІТІНА Т.В. Ну прийняли ми вже 4 особи за категорією. (Нерозбірливо)...Звернення були, але не було подань(нерозбірливо).

ПАЦКАН В.В. Сьогоднішня процедура настільки заангажована, що якщо Міністерство оборони або СБУ нічого не подасть, то відповідно нічого не буде. Ми вважаємо, що ця людина, яка самостійно захотіла захищати інтереси країни і не чекала ні дозволу СБУ, ні дозволу збройних сил України, а прийшла на схід, долучилася до добровольчих батальйонів і захищала країну, не повинна оббивати пороги наших силових відомств. У нас не можуть вояки отримати довідку для того, щоб стати учасником військових дій, а ви мені говорите про те, що іноземець отримає на сьогоднішній день від них пакет документів для отримання українського громадянства. Чому ми їм забороняємо напряду звертатися? Шановні...

НІКІТІНА Т.В. Якщо він буде підтверджувати...

ПАЦКАН В.В. Чим підтверджувати? Тим же пакетом документів, але знову ж таки, якщо на сьогоднішній день є цей термін, Ви можете урегулювати далі звертатися до СБУ, до збройних сил і так далі і уточняти, де вони брали участь чи не брали участь, але у Вас буде чіткий термін для того, щоб врегулювати це питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

НІКІТІНА Т.В. Я просто хотіла сказати, що для людей буде складно і нам приймати рішення на підставі отих документів, я вважаю, що потрібно доопрацювати положення, запропоновані редакцією, для того щоб було більше зрозуміло, які саме документи треба подати особі для того, щоб ми визначили її участь в цієї операції або у складі добровольчих батальйонів, що це буде за документ. Нам буде складно урегулювати це питання.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Дивіться, я Вам поясню одне - Верховна Рада приймає Закон, яким надає право особисто особі звертатися і визначає термін на протязі якого, його заява має бути розглянута. Все інше: порядок, як отримувати документи, комісія повинна, куди вона має звернутися для підтвердження тих чи інших фактів це питання нормотворчості підзаконними документами той же Адміністрації Президента і іншими відомствами, які беруть у цьому участь. Не треба сьогодні в Закон передбачати весь перелік, і так ніхто ніколи не робить, ми визначаємо тільки основну засаду в Законі і термін, крапка. Далі процедуру проходження документу, це питання підзаконного нормативного документу. Будь ласка, врегульовуйте, як Комісія подасть, як їй простіше, як вона вважає краще, робить відповідний нормативний документ, врегульовує і по цій процедурі ми пішли далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є міжнародно-правовий аспект, який я не знаю достеменно але як постановочне питання можна задати. Існує в деяких країнах законодавство, яке забороняє громадянам цих країн брати участь у військових діях на території інших країн та існує, можливо, я цього достеменно не знаю, але цікаво було б почути думку МЗС з цього приводу, можливо якийсь двосторонні також документи, які, можливо регулюють це питання, і ми маємо дати знати відповідь на це питання, перш ніж рухатися далі. Третє, на що я звергнув увагу, що питання перше, яке задав чи це є масштабна проблема, чи це є скоріше

виключення. З того, що Ви назвали це 4 таких подання було, звернень було більше, так?

НІКІТІНА Т.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але це також не десятки і тим більше не сотні.

НІКІТІНА Т.В. Так. Десятки, но не сотні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З приводу того, що колега Чижмарь говорить, що є окремі приклади, коли не вирішується питання вже півроку, хоча людина заслужена і це можна підтвердити. Також точка зору, що це може регулюватися Указом Президента відповідним бо, можливо, це краще. І також розбіжності в тому, що регулюється Закон, лише вноситься зміни про терміни розгляду. Чи це набагато ширше? Терміни прийняття.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Терміни розгляду цих заяв, так. Но щодо певних категорій осіб тільки, і там є єдине, що підстава, тому однозначно до кожної категорії є певні вимоги, ще так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І те що Ви говорили в висновку Головного науково-експертного управління, говориться що таке партизанське формування. Воно не має якогось визначення.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Так не можна говорити. Тому що на сьогоднішній день, на жаль, ми визнаємо статус партизан Великої Вітчизняної війни, але не визнаємо статус партизан сьогоднішніх подій – це, взагалі дискримінаційна норма. Ми мали розмову з Комітетом по нацбезпеці і оборони, який чомусь на сьогоднішній день до складу учасників бойових подій не хоче відносити добровольчі батальйони і партизанські. Це виключно робиться із політичної

мотивації, ми це розуміємо чому. Але тоді у мене просте питання: чому партизани Великої Вітчизняної війни мають статус, а партизани, котрі сьогодні воюють на території, скажімо, окупованої частини Луганської і Донецької областей статусу такого не мають взагалі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. То ж не питання в тому як підтверджувати, але кожен громадянин, який там захищає країну, він повинен знати, що в майбутньому він може оформити свої певні права учасника війни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дві репліки, щодо того питання, потім представник Уповноваженого, прошу.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Я в даному випадку хотів би підтримати саме нашого колегу, який до нас прийшов до Комітету, те що у Міграційній службі є проблеми і про те, що Ви зараз сказали, що є інший шлях подання від органу виконавчої влади, то у мене є реагування депутатське, всім Комітетом зараз. Чому на запити щодо залучення іноземних фахівців з приводу Криму і діяльності, Ви відповідаєте ні? Щодо громадянина Канади на звернення Міністерства юстиції України. І так само...(нерозбірливо) грузини під якими працюють і дійсно говорять. Саме це проблема і це не вирішення проблеми, і те, що проблема зараз підіймається, колеги, то вона дійсно існує, і мені не зрозуміло чому люди, навіть коли дійсно працюють, Ви Відмовляєте? Саме тому така проблема дійсно існує, і вона потребує вирішення, дякую.

ПАЦКАН В.В. Давайте ще раз розберемось про терміни, якщо ми говоримо про терміни, тоді ми порушуємо Конституцію України і ми тоді дискримінуємо наших громадян. Чому наші громадяни – громадяни України, ми

надаємо одним особам термін два місяці, а для всіх інших залишаємо старий термін.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Я тільки уточню, що наші громадяни не звертаються з питання громадянства, вони вже є громадянами України.

НІКІТИНА Т.В. Є різні категорії, що звертаються.

ПАЦКАН В.В. За походженням, у нас ще не враховано питання ... Юрій, ми взагалі говорили про новий Закон про громадянство, тому що в нас ще є неврегульоване питання з 91 року, тобто в нас є тисячі громадян, які мають подвійне громадянство, на превеликий жаль. Давайте зараз, якщо ми можемо якийсь інший альтернативний шлях, окрім Закону. Звернення, наприклад, 50 чи 100 депутатів до Президента, щоб він Указом Президента вніс ці зміни.

Дивіться, тут питання, на що спрямоване? Людина, яка сьогодні перебуває на території країни, захищала Україну, вона не може повернутися до Росії чи іншої країни, не може. Тут же, для того щоб отримати працю, їй потрібно бути громадянином і офіційно зареєстрованим, тобто ми її в підвішеному стані тримаємо рік а то, може і більше, поки вона звернеться. Тому ця проблема спрямована на те, щоб захистити його громадянські права, він не може чекати рік, коли ми говоримо про інших громадян, які отримали там якийсь інші права для проживання тут, і вони, умовно кажучи, там чи одружилися, чи я не знаю, там живуть у себе в Канаді і хочуть мати громадянство України. Їм ніщо не загрожує в світі – вони можуть жити влюбій країні, для них півроку чи рік, в принципі, можливо, і не так важливо, ми повинні перевірити всі данні. В цій ситуації людині загрожує – людина не може повернутися до дому, там де вона проживала, де її майно, тому що вона підпаде під кримінальне переслідування, або сьогодні вона вже зазнає утисків там. Тому спрощений або скорочений термін дає людині можливість отримати відповідь на свою проблему вже сьогодні чим швидше, враховуючи заслуги перед країною. У нас на сьогоднішній

день не всі наші громадяни готові іти воювати на схід і мобілізуватися, а ці люди прийшли з закордону, і воюють за нас з різних своїх мотивацій, не важливо з яких. Чи це чеченець, який розуміє, що російсько-путінська агресія Чечні в Україні - це зло одне і те саме. Чи це людина, яка просто переймається Україною через інші якийсь обставини. Немає значення, але вона прийшла сюди і боріться за нашу незалежність, або так само відстоює її за кордоном в тому числі Білорусії. Скільки людей посаджено до тюрми, через те, що вони підняли український прапор на території Білорусії, на території Росії і на території інших країн СНД. Тому в даному випадку спрощений цей порядок по терміну тільки для того, аби ми дали їм відповідь: Україна їх захищає, чи ми тягнемо kota за хвіст, все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, прошу.

КРИКЛИВЕНКО Б.В. Дякую дуже. Звичайно, суть законопроекту - розширення прав і можливостей людини, тому тут ніяких зауважень у Уповноваженого з прав людини не може бути, тільки є два моменти: перший – піднялось питання партизанських загонів, на нашу думку вчора ухвалений проект 1688, який стосується статусу учасника АТО. Він навіть значно ширший і там редакція, можливо, заслуговує на увагу, яку можна було б взяти в законопроект 1901, тому що тут мова іде “захищали суверенітет і співпрацювали виключно з трьома суб’єктами: збройні сили, МВС і СБУ”, в той час, як ще про статус учасника АТО для добровольця мова йде про співпрацю з Національною гвардією а також з іншими законними військовими формуваннями та правоохоронними органами, тобто, можливо, доцільно було б подивитися на редакцію 1688.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Дам відповідь, справа в тому, що цей Закон, законопроект подавався тоді, коли той був законопроектом, я говорив із Трет’яком Олександром про це, тому що у нас там ішов паралельний Закон, який

надавав статус партизанам, але його ще не розглянула Верховна Рада , то єсть буде, напевно пізніше, і він уже підлаштовується під ті зміни, але якщо ми там побачимо, що там є більш розширене поняття, зрозуміло, що ми в першому-другому читанні зможемо внести ті зміни і підкорегувати під уже сьогодні діючий Закон, але до поки це є проектом Закону, і поки він тільки прийнятий, але не підписаний Президентом, отже не введений в дію, ми не можемо в нашому законопроекті на нього вже посилатися. Тому що ми не знаємо чи буде Вето Президента чи ні. Тому посилатися за Регламентом Верховної Ради можна тільки на діючі законопроекти, Закон, який ввійшов в дію. Тому ми не можемо сьогодні це зробити, але зрозуміло, що якщо в першому читанні він буде прийнятий , то до моменту другого читання ми підкорегуємо ці моменти і, можливо, дамо ту розширену базу, яку дає закон 1688, то єсть це повністю слушне зауваження Ваше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Васильович, хотілось би прокоментувати висновки Головного науково-експертного управління, яке рекомендує направити на доопрацювання з огляду на три пункти.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Так в мене тут, правда з собою не має, не побачив.

НІКІТИНА Т.В. Тримайте.

ЧИЖМАРЬ Ю.В. Але у них є зауваження які, давайте гляну одразу, бо на доопрацювання... Вони говорять про те, що відсутність статусу добровольчих батальйонів, партизанських формувань, я думаю, що ми вже дійшли висновку, що це вже запізніле формулювання, тому що добровольчі батальйони у нас є, і вчора ми визнали Закон, де так само написано добровольчі батальйони, і так само будуть партизанські загони визнані, тому що навіть з вуст Президента звучить, що на території, окупованій, діють партизанські загони, з вуст Міністра оборони - діє це, тобто ми не можемо сьогодні не відрегулювати цей статус, ми

повинні його надати. Тому, думаю, що в даному випадку висновок керівника Головного управління не має сьогодні актуальності взагалі. З приводу спрощеної процедури я пояснив, тобто вони так само говорять про спрощений цей порядок - два місяці, що він чимось узгоджується, я думаю, що це запитання задавали всі, і я дав на нього вже відповідь. І перші зауваження, ... я так з кінця почав ...(нерозбірливо), ну вони говорять тільки про те, що Конституція нібито не передбачає якихось таких, вони говорять про ценз осілості і так далі. Що там в Конституції інше, що можуть отримати ценз осілості по іншим процедурам. Ну ми ж бачили по Міністрам - ніякого цензу осілості немає. Немає, тобто процедура є. Тому я не розумію, чому цей ценз осілості Борденюк вживає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не має бажаних більше висловитись?

Шановні колеги, з урахуванням обговорення, яке відбулося, і з урахуванням того, що ми зазначили, що, на жаль, на сьогодні у нас відсутня думка деяких міністерств з цього приводу, я зазначав, що немає рішення Міністерства закордонних справ і міжнародно-правовий аспект, але я думаю, що це може вирішити і Рада, і що між першим і другим читанням ця прогалина може бути заповнена. Пропонується рекомендувати Верховній Раді розглянути цей Закон у першому читанні і прийняти за основу. Хто за? Прошу голосувати. Утримались? Проти? Прийнято одноголосно. Але прошу передати іншим колегам, ці зауваження, які були, тому, що я думаю, що там є багато чого, сенситивних питань, які я пропонував би, навіть порада така, оскільки він буде все рівно обговорюватись в першому читанні ...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Голоси будуть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, да. Ми зараз як раз полегшимо питання, і, з огляду на технічне питання, ми перенесемо розгляд законопроекту 1632, і я думаю, що це полегшить нам. Колега Логвинський, сьогодні розглядається на Регламентному комітеті, як раз, питання і внесення змін до сфери

відповідальності комітетів, де як раз пропозиції, які були внесені, тому, цей комітет знаходиться через дорогу, якщо у Вас є час, я рекомендував би... Можливо якимось чином, я думаю, вони до цього ще не дійшли.

І в нас залишиться власне вже один пункт порядку денного - це шостий. Проект Рекомендацій парламентських слухань, які відбулися, щодо впливу громадянського суспільства. Пропозиція одна - прийняти їх за основу і, можливо, направити також, щоб були максимально враховані ще пропозиції органів виконавчої влади, які поки що не враховані. Добре, нема заперечень? Приймається.

Порядок денний у нас вичерпаний. Наступне засідання у нас, якщо воно буде планове і нічого не відбудеться у зв'язку, до речі з проведенням сесії в ПАРЕ, як раз пленарний тиждень, і якщо колега Логвинський буде там, то він не буде на засіданні Комітету, але якщо за деякими чутками змінять на наступний тиждень, віднесуть Верховну Раду, то тоді він буде 22 числа. Отже у нас планове засідання 22 числа о 14.30. Дякую, до побачення. І якщо є оголошення? І прошу підписати Постанови.